

ПІДСТАВИ НАБУТТЯ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Важливим структурним елементом правового статусу особи є громадянство, тобто стійкі політико-правові відносини між особою та країною, згідно з якими вона керується суверенною державною владою як всередині країни, так і за її межами. Громадянство породжує взаємні права та обов'язки для окремих осіб і країни. Це пов'язано з найважливішими для обох сторін наслідками – обсягом прав, обов'язків та відповідальності держави та громадян.

Громадянство є структурним елементом правового статусу особи, що розкриває основний зміст відносин між людиною і країною, відносин між громадянином і країною і суспільством. Поняття «громадянин» виникло в середні віки, коли міста створювалися за рахунок праці та формували суспільно-політичну систему із середньовічною системою міського громадянства. Тоді поняття «громадянин» узгоджувалося з поняттям «громадянин», що є синонімом вільної людини, наділеної повним визначенням політичних прав і права власності.

Відносини громадянства регулюються Законом України «Про громадянство» № 2235-III від 18.01.2001 р. (до нього діяв однойменний Закон України № 1636-XII від 08.10.1991 р.) та міжнародними договорами України, підзаконними актами.

Найпоширенішою причиною отримання громадянства України є родинні стосунки з громадянином України чи іншими іммігрантами. Проте все більше іноземних інвесторів цікавляться можливістю отримання постійного місця проживання в Україні та отримання громадянства України.

Відповідно до ст. 6 ЗУ «Про громадянство України» від 18.01. 2001 р. підставами для набуття громадянства є:

1. За народженням.

Основним принципом реалізації цієї причини є те, що особа, яка має право на отримання громадянства України за народженням, є громадянином України на момент народження. Наявність підстави «народження» залежить від критеріїв, визначених статтею 7 Закону України «Про громадянство України».

За цією підставою громадянином може бути особа: батьки якої на момент її народження були громадянами України; яка народилася на території України від батьків, які не мають громадянства країни, але живуть на законних підставах; яка народилася за межами території України, від батьків які на законних підставах проживають на території держави, і не набула громадянства іншої країни; яка народилася від іноземців, які на законних підставах проживали на території України та не набула громадянства батьків; яка народилася на території України та один з батьків має статус біженця в Україні і набула громадянства за народженням від одного з батьків, який є біженцем або має притулок в Україні; яка є немовлям, знайденим на території України, та батьки якої невідомі.

2. Внаслідок усиновлення.

За цією підставою громадянином може бути особа, усиновлювачі або опікуни якої є громадянами України.

3. Внаслідок поновлення у громадянстві

За цією підставою громадянином може бути особа, яка втратила громадянство за Указом Президента України та хоче його поновити на законних підставах.

4. Внаслідок установа опіки над особою, яка визнана недієздатною.

За цією підставою громадянином може бути особа, яка є іноземцем або особа без громадянства, яку суд визнав недієздатною та її опікуни є громадянами України. Особа стає громадянином України з моменту встановлення над нею опіки.

5. За територіальним походженням.

За цією підставою громадянином може бути особа: чий родичі чи вона особисто проживали на території, що зараз є частиною України до 24 серпня 1991 року, відповідно до Закону України «Про правонаступництво України»; чий родичі чи вона сама постійно проживали на територіях Західноукраїнської Народної Республіки, Української Народної Республіки, Закарпатської України, Української Держави, Української Радянської Соціалістичної Республіки, Української Соціалістичної Радянської Республіки.

6. Внаслідок репатріації.

За цією підставою громадянином може бути особа, яка повернулася на батьківщину та хоче відновити громадянство.

7. Внаслідок встановлення опіки над дитиною.

За цією підставою громадянином може бути особа, опікуни якої є законними громадянами України.

8. Внаслідок встановлення батьківства

За цією підставою громадянином може бути особа, батьки або один з них є громадянами України.

9. Внаслідок одруження.

За цією підставою громадянином може бути особа, яка була у шлюбі з громадянином України більше 2-х років, який припинився в результаті смерті одного з подружжя.

10. За іншими підставами, які передбачені міжнародними договорами України.

З викладеного вище, можна зробити висновок, що характер держави і суспільства завжди визначається правовим статусом особи і громадянина. В Україні проживають громадяни, іноземні громадяни та особи без громадянства. У законодавстві громадянство є важливою підставою для встановлення правового статусу особи в країні.

Інститут громадянства України регулюється Конституцією України, Законом України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. та іншими законодавчими актами. Згідно з ними, ніхто не може бути позбавлений громадянства чи права змінити громадянство.

Список використаних джерел

1. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001. № 2235-III в редакції від 02.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text> (дата звернення: 12.06.2022).

2. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 pp.): монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.

3. Набуття громадянства України URL: <https://dmsu.gov.ua/poslugi/nabuttya-gromadyanstva-ukrajni.html> (дата звернення: 12.06.2022).

4. Підстави набуття громадянства України URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B8_%D0%BD%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8 (дата звернення: 12.06.2022).

Шпомер А. І., к.ю.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОНЯТТЯ, ВИДІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ОБ'ЄДНАНЬ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

В умовах розвитку ринкових відносин в Україні важливим є вирішення питань, які пов'язані із правовим регулюванням господарських об'єднань, їх видів та організаційно-правових форм.

Відносини, пов'язані з діяльністю об'єднань, регламентовані доволі умовно, оскільки ГК встановлює лише правові основи господарювання об'єднань підприємств, що